

6
Ensenyament

La coneguda pallassa val·lenca Pepa Plana ha visitat l'aula de teatre de l'institut Narcís Oller, on ha ofert una interessant xerrada als alumnes de primer de batxillerat d'arts escèniques

Xerrada de Pepa Plana amb els alumnes de primer de batxillerat del Narcís Oller

Redacció
Valls

La coneguda pallassa val·lenca Pepa Plana ha visitat l'aula de teatre de l'institut Narcís Oller on ha ofert una interessant xerrada als alumnes de primer de batxillerat d'arts escèniques.

Ha començat amb un repàs a la seva trajectòria teatral des dels seus inicis a l'escola Enxaneta i el GTP de Valls, passant per la seva etapa formativa a l'EMAD de Tarragona i a l'Institut del Teatre i la posterior etapa com actriu de teatre, fins arribar al moment del descobriment de la pallassa que duia a dins. En paraules seves, aquest descobriment va ser un fet casual, inesperat i màgic.

Després ha fet una

pallasso des dels seus orígens fins a l'actualitat. Ens ha sorprès que, malgrat el que pugui semblar, el personatge del pallasso —tan identificat amb el món del circ fins al punt que no podem imaginar una funció de circ sense aquests grans protagonistes— no es va incorporar en aquest tipus d'espectacle fins a la segona meitat del segle XX, ja que anteriorment el circ només presentava números de doma animal i els precursors dels actuals pallassos tenien un paper molt secundari. I tot parlant de circ també ha fet referència a la decadència i fins i tot al desprestigi que va experimentar cap a finals del franquisme aquest gènere de les arts escèniques a l'Estat espanyol, mentre que en altres països com ara França, Alemanya o els Estats Units s'ha mantingut plenament vigent i amb uns espectacles d'un gran nivell artístic. Paral·lelament, a Catalunya van sorgir moviments de resistència que proposaven una renovació del gènere influits pels corrents del

Pepa Plana, el professor Jaume Grant i els alumnes de l'Institut Narcís Oller. FOTO: CEDIDA

La pallassa val·lenca ha insistit molt a remarcar les diferències que hi ha entre el pallasso i l'actor còmic, en el sentit que el pallasso no interpreta un personatge, sinó que el viu i li surt de dins

nou circ europeu. Així van néixer projectes com els dels germans Poltrona o la renovació del circ Raluy.

Després, Pepa Plana ha fet una aproximació a la figura del pallasso amb els seus arquetips clàssics: el Carablanca (representant de l'ordre, la serietat i el món de l'adult), l'August (el pallasso tonto, absurd, una mica infantil), el Segon August (el que rep tots els cops i que actua ampliant els gags de l'August). També els ha parlat del tipus Excèntric, que actua sol i és una evolució de l'August.

La visita de Pepa Plana tanca el taller sobre el pallasso a l'Institut Narcís Oller. FOTO: CEDIDA

La Pepa els ha comentat les característiques d'aquest entranyable personatge que mitjançant els seus gags es converteix en una mena de mirall de l'ésser humà, amb la seva lògica una mica absurda, els seus petits fracassos, les seves misèries quotidianes, etc., que provoquen la identificació amb l'espectador d'una forma natural. Ens ha parlat de la intel·ligència del pallasso, la qual li ha permès sobreviure, fins i tot, al cinema. En aquest sentit, ha posat com exemple els primers còmics del cinema mut:

Charlie Chaplin, Buster Keaton, Harold Lloyd... que segons la Pepa no són altra cosa que reinencions del pallasso clàssic adaptats als nous temps.

Ha insistit molt a remarcar les diferències que hi ha entre el pallasso i l'actor còmic, en el sentit que el pallasso no interpreta un personatge, sinó que el viu i li surt de dins.

En referir-se al bufó com un altre tipus de personatge grotesc ha posat un exemple molt gràfic per entendre les diferències. Un pallasso —diu la Pepa— desperta tan-

ta tendresa que ningú no tindria cap inconvenient a convidar-lo a casa després de l'actuació; en canvi, a un bufó, a causa de la seva extrema crueltat, al seu constant escarni de tot i a la seva permanent provocació, ningú no el voldria com a convidat.

A poc a poc, ha passat a un terreny més personal, més íntim i ha parlat de la seva percepció del fet creatiu que suposa ser pallassa. Amb les seves pallassades vol provocar un seguit d'emocions, vol despertar sentiments i al mateix

l'apunt

Acabada la xerrada s'ha obert un torn de preguntes, la majoria de les quals ha girat al voltant de la seva experiència al Cirque du soleil

temps a partir d'una representació burlesca de la realitat busca que l'espectador a través dels seus gags s'hi emmiralli i s'hi reconegui.

Així mateix ha defensat l'exploració de la comicitat a partir dels codis i registres propis de la feminitat. En aquest sentit ha reivindicat el paper de la dona pallassa en contraposició de l'estereotip del pallasso masculí, al temps que ha fet una crítica ferotge de la utilització de la dona "pallasso" com un objecte del riure o de la riota i no com el que al seu criteri, hauria de ser, un subjecte del riure.

Finalment, ens ha confessat que no l'obsessiona que el seus gags facin riure més o menys, sinó que el que li preocupa de veritat és que el públic no se l'estimi, i ha matisat: "Es innegable que si una pallassa no fa riure al públic alguna cosa falla en l'espectacle, però em preocupa molt més que no m'estimin, perquè jo entenc el meu treball com un petit acte d'amor que dedico al públic, i aquesta és precisament la raó que fa que m'esforci per ser cada dia una mica millor professionalment."

Acabada la xerrada s'ha obert un torn de preguntes la majoria de les quals han girat al voltant de la seva experiència al Cirque du soleil. La Pepa, amb la sinceritat que la caracteritza, els ha regalat algunes divertides anècdotes, viscudes durant aquesta etapa de la seva vida professional.

Aquesta xerrada ha servit de brillant colofó al taller que durant aquest darrer trimestre ha realitzat l'alumnat de batxillerat d'arts escèniques, centrat en el personatge del pallasso.